

Билјана Тодорова ▪ Димитар Апасиев ▪
Елена Максимова ▪ Милица Шутова ▪
Олга Кошевалиска ▪ Страшко
Стојановски

СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

Универзитет „Гоце Делчев“

Штип, 2020

СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

Страшко Стојановски (ур.)

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Штип, 2020

Уредник
вон. проф. д-р Страшко Стојановски

Автори:
вон. проф. д-р Билјана Тодорова; вон. проф. д-р Димитар Апасиев; доц. д-р
Елена Максимова; доц. д-р Милица Шутова; вон. проф. д-р Олга
Кошевалиска; вон. проф. д-р Страшко Стојановски

СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО

Рецензенти:
проф. д-р Игор Камбовски, насл. вон. проф. д-р Лазар Нанев

Лектор:
Александар Димитров

Техничко уредување:
Страшко Стојановски

Издавач:
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

364.63-027.553
364.63-027.553(497.7)

СЕМЕЈНО насилство / [автори Билјана Тодорова ... и др.]. - Штип :
Универзитет "Гоце Делчев"-Штип, 2020. - 193 стр. : илустр. ; 25 см

Фусноти кон текстот. - Други автори: Димитар Апасиев, Елена Максимова,
Милица Шутова, Олга Кошевалиска, Страшко Стојановски. - Библиографија:
стр. 183-195

ISBN 978-608-244-749-0

1. Тодорова, Билјана [автор] 2. Апасиев, Димитар [автор] 3. Максимова,
Елена [автор] 4. Шутова, Милица [автор] 5. Кошевалиска, Олга [автор] 6.
Стојановски, Страшко [автор]
а) Семејно насилство б) Семејно насилство -- Македонија

COBISS.MK-ID 51975173

СОДРЖИНА

Предговор.....	5
----------------	---

ТРАГИ ОД ТРЕТМАНОТ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО ВО РИМСКОТО ПРИВАТНО ПРАВО, Димитар Апасиев.....	7
---	----------

Вовед.....	7
------------	---

I. АГНАТСКИ СУДОВИ – ДОМАШНО [КУЌНО] СУДСТВО	8
--	---

II. КОГНАТСКИ СУДОВИ – ФАМИЛИЈАРНО [РОДНИНСКО] СУДСТВО	13
--	----

1. Судење на жената	15
---------------------------	----

2. Судење на децата	20
---------------------------	----

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА НА ЖРТВИ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО, Билјана Тодорова	27
--	-----------

Вовед	27
-------------	----

1. Заштита на жртви на семејно насилство согласно со Законот за превенција, спречување и заштита од семејно насилство	31
---	----

2. Заштита на жртви на семејно насилство согласно со Законот за социјална заштита	38
---	----

2.1. Улога на ЦСР во заштита на жртви на семејно насилство.....	43
---	----

Заклучок	54
----------------	----

СЕМЕЈСТВОТО КАКО КРИМИНОГЕН ФАКТОР ЗА ПОЈАВА НА ДЕТСКО ПРЕСТАПНИШТВО, Олга Кошевалиска	61
---	-----------

Вовед во улогата на семејството како криминоген фактор	61
--	----

1. Краток осврт на семејните услови кои можат да влијаат врз појавата на детското престапништво	66
---	----

а. Материјални недостатоци или материјален вишок во семејството.....	67
--	----

б. Нецелосните семејства како ризик-фактор.....	76
---	----

2. Останати фактори кои може да влијаат на појавата на детско престапништво	82
---	----

3. Влијанието на семејството во рецидивизмот кај децата	89
Заклучни согледувања	91

ПРИМЕНАТА НА ЧЛЕН 12 ОД КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО ВО СУДСКИТЕ ПОСТАПКИ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА,

Милица Шутова	95
Вовед.....	95
1. Процесноправната положба на детето и неговото застапување во граѓанските судски постапки	98
2. Влијанието на возраста и зрелоста во постапките во кои се одлучува за правата на детето	102
3. Мислењето на детето во судските постапки во европските земји.....	104
Наместо заклучок	109

ВИКТИМИЗАЦИЈА КАКО РЕЗУЛТАТ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО, Елена

Максимова	111
1. Жената како жртва на семејно насилство	127
<i>1.1. Семејното насилство и насилството врз жената во Република Македонија, од законска уреденост до криминолошки приказ</i>	<i>139</i>

СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО: ИСПИТУВАЊЕ НА ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ,

Страшко Стојановски	167
1. Методологија на истражувањето	167
2. Резултати од истражувањето	168
Заклучок	179

Библиографија.....	183
---------------------------	------------

Прилог 1: Рецензија, проф. д-р Игор Камбовски.....	197
---	------------

Прилог 2: Рецензија, нас. вон. проф. д-р Лазар Нанев	199
---	------------

Предговор

Трагајќи низ лавиринтите на академската слобода, остварувањата на секој универзитетски професор не завршуваат низ симплифицираното десеминирање на знаењата во рамките на наставните курикулуми и поминатите часови во предавалните и амфитеатрите. Академскиот амбиент и комфор се отелотворува подеднакво и низ творечката дејност, но кога ќе се синтетизира разменетото искуство со студентите и авторскиот порив на наставниот кадар, тогаш зборуваме за вистински академски амбиент.

Се сеќавам, кога пред петнаесетина години додека го пролистував Шушњиќ и неговата *„Методологија, критика науке“*, се восхитував како може професорот да се инспирира од студентите. Заемното разменување на идеи и инволвирањето на студентите во рамките на практични истражувања по предметите Граѓанско општество и Социологија на правото го иницираа ова дело. Да, сè започна од студентите!

Во рамките на академската профилација на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, интердисциплинарноста нуди можност за создавање на многу вакви дела на слични или различни тематики, низ кои наставниот

и академски кадар може да го артикулира својот светоглед, низ призмата на сопствената супспецијалност.

Токму во соработката, во која се вклучени историски, граѓанско-правни, кривично-правни, социолошки, феноменолошки и криминолошки аспекти на семејното насилство, се пронајдоа професорите Тодорова, Апасиев, Кошевалиска, Максимова, Стојановски и Шутова и како финален производ го продуцираа делото кое е пред нас.

Ова дело претставува мал придонес од дел од академскиот колектив на Правниот факултет во Штип кон јавната дебата, која треба да биде производ инициран од научната скепса, пласираните тези, проблематизираниите прашања и, секако, можноста да се понудат решенија за одредени општествени проблеми.

Се надевам дека иако млад, во втората декада од своето постоење, Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ ќе се гради поинтензивно и во овој правец на поврзување на професорот, студентот, јавното мислење, дебата, дискурс и јавниот интерес воопшто.

Страшко Стојановски

Штип, 19.08.2020 година